

n° 424.

Vandra på ISHAVSFJÄLL!

6 korta vandringsleder invid
Liinahamari turiststation

Sammanställda av Örnulf Tigerstedt

Det är väl knappast någon av Finlands nordliga turiststationer, som skänker fotvandrantusiasterna så många möjligheter som Liinahamari vid den arktiska kusten. Tills vidare har Liinahamari i det allmänna medvetandet blott varit ett mål och en vändpunkt. Där slutar den stora Ishavsvägen och därifrån kan en lämplig avstickare med m/s Jäämeri göras på Ishavet, till Henöarna och Pummanki.

Man dröjer en dag, på sin höjd två. De stränga och bistra kalfjäll som omge Liinahamaribukten synas inte bjuda in till någon närmare bekantskap. Alltså fångar man dem i ett hastigt svep från närmaste höjd, skänker dem en stilla, skräckblandad beundran på avstånd, äter tankfullt sin middag och styr skyndsamt söderut. Därmed har man gått miste om något av det ståtligaste Finland i promenadhänseende kan bjuda på.

För den intresserade vill jag här rekommendera några rutter. De ligga alla bekvämt tillrätta inom endagsradien. De äro inte avsedda som saliggörande dogmer. Tillsammans bilda de blott ett slags ruttskelett kring vilket man kan brodera efter intresse, uthållighet och gottfinnande.

Siffrorna i texten återfinnas på Petsamos topografiska karta i skala 1:20.000 bladet »Liinahamari»; för tur 6 dessutom bladet »Kaakkuri».

1 Bestigning av Siebruoaivi.

Uppstigningen följer utstakad väg. Liinahamarinjokis branta, björkbevuxna dalgång; bäcken bildar otaliga små forsar och fall. Neitiniemitunturis västra platå: utsikt över Kääntöjärvi och fjällmassiven i bakgrunden, en helgjuten monumental tavla. Strax bakom vattendelaren är avtaget till Siebruoaivi. Huvudstigen går vidare till Nurmensätti. Efter fjällsjön vid 228 brant stigning, man vandrar genom ett sterilt och vilt danteskt steninferno med djupa raviner och fantastiska blockformationer. Det sista vägstycket till toppen är lätt. Man ser havet, Henöarna och Fiskarhalvön. Ett oförlömligt färgskådespel.

Nedstigningen följer till en början den utstakade vägen. Vid sjön 228 tar man av åt vänster och följer dalgången nedåt. Skyhöga branta fjällväggar med kaskad efter regn. Under våren vid snösmältningen bildar bäcken ståtliga vattenfall med egendomliga tröskelformationer. Man lämnar dalen ungefär vid telefonlinjen och söker sig hemåt över Neititunturis steniga östsluttningar.

En avstickare till fjällets topp eller till punkt 113 är att rekommendera.

Liinahamari—Siebruoaivi—Liinahamari = ca 10 km.

2 Nurmensätti.

Uttakad väg ända fram. Till Siebruoaivi-avtaget se ovan. På andra sidan vattendelaren blir landskapet vilt och sönderslitet med branta klyftor, mörka fjällsjöar och mager vegetation. Vägen följer den branta stranden av den kraterliknande fjällsjön 132. Sedan Haukkajärvi med Siebruoaivis tvärbrant uppstigande fjällväggar i bakgrunden. Vägen följer Kukshinoaivis östra sluttning. Innan den branta nedstigningen mot havsstranden tar vid har man från den högsta punkten (Paalutunturi) vacker utsikt över de viltromantiska, delvis av tvärbranta fjällväggar inramade Romanovinjärvet.

En avstickare till dessa sjöar lönar sig i hög grad. Romanovinjärvi: leende, grönskande stranddäld. Vacker sandstrand. Turistföreningens idylliska torvhydda. Från Romanovinjärvi något över 1 km till Nurmensätti sommarfiske- läge. Från höjden 44,7 en förträfflig utsikt över hela halvön och det intressanta samhället. Nurmensätti är en av de största

sevärdheterna i Liinahamaris omgivningar. Hemfärden anträdes samma väg man kommit.

Liinahamari—Nurmensätti—Liinahamari = ca 20 km.

3 Patajärvi.

Man följer till en början landsvägen längs Purojärvi strand till Trifonajärvi. Härifrån längs bilväg utmed Trifonajärvis norra strand. Från toppen 83 en härlig utsikt över sjön med Tyyristunturi i bakgrunden. Ahvenjoki lummiga dalgång med djupt inskuren bäckfåra. Vid uppstigningen till Patajärvi egendomliga istidsplatå lägger man märke till ett flertal strandvallar från den tid då havet nådde hit upp och Trifonajärvi var en del av den gamla havsviken. Uppe på platån den kraterformade Patajärvi jämte en mängd andra delvis vattenfyllda kraterformade fördjupningar i terrängen. De anses ha bildats under den stora avsmältningen. Här kvarlåg länge ett isolerat stycke av den stora inlandsisen. Patajärvi platån och dess kratrar och strandvallar höra till de intressantaste naturföreteelserna i Liinahamari omgivningar. Avloppet från sjön är underjordiskt; skillnaden mellan lägsta och högsta vattenstånd når upp till 16 m! Från Patatunturi har man en storslagen överblick över detta egendomliga månlandskap. Även en bestigning av Tyyristunturi är att rekommendera.

Från Patajärvi platån når man lätt 147, den vita toppen. Härifrån har man en synnerligen anslående blick utmed den vida Peuravuonodalen med sjöar, björkdungar och mäktiga fjällväggar. Nedstigning i dalen och återfärd längs Ahvenjoki och den utstakade stigen. Man bör observera torvkåtorna vid bäckens strand.

Liinahamari—Patajärvi—147—Liinahamari = ca 15 km.

4 Isokiventunturi.

Från hotellet till toppen 124. Över den trädlösa högplatån runt Hihnajarvis sydspets samt därefter längs fjällbäckens dalgång upp till sjön 95. Typisk fjällsjö med branta stränder. Hihnatunturis bastionliknande massiv i bakgrunden. Genom hålvägen mellan de båda topparna över vattendelaren till den björkomkransade sjön 136. Betagande utsikt över dalgången mot Kääntöjärvi. Till sjön 138. Därifrån över de kala högplatåerna via toppen 327 och sjöarna vid 310 mot Isokivis topp. Den sista stigningen är ganska brant. Landskapet vilt och sönderslitet med fantastiska bastionformade klippartier. En verklig alpnatur. Från toppen en storslagen utsikt vitt och brett över hela den omgivande fjällvärlden. I söder Petsamofjällen, i väster Pasaritunturis mäktiga branter, i öster Tscherdekaise och i norr det ändlösa havet. Återfärden via Sorsajärvi. Vacker rastplats på näset med utsikt över de båda sjöarna och Isokivis mäktiga massiv i bakgrunden. Genom den branta klyftan till sjön 136. Vackra fjällforsar. Ståtligt vattenfall nedanför sjön 136. Nedstigning längs Kääntöjärvi vackra dalgång. Vid sjöns utlopp vacker fors. Över Liinahamarinjoki till Nurmensätti-stigen och hem.

Liinahamari—Isokiventunturi—Liinahamari = ca 17 km.
Denna rutt kan varieras på många olika sätt.

5 Koddapahta.

Med roddbåt från hotellets brygga till Troinikanmukka. (Obs. ebb och flod!) Promenad längs Ristiniemis norra strand. Härligt vackra sandstränder och strandängar. Torvkåta vid den östligaste bukten. En bestigning av Ristiniemitunturi med utsikt över bukten och hela fjorden i dess längdriktning rekommenderas. Med roddbåt vidare till botten av Kuivamukka. »Hakkapeliitta» Hiltunens stuga. Fjordens västra

strand består av tvärbranta otillgängliga fjällväggar. Till Vääräkuru längs Kuivakukantunturis västsluttning. Ståtliga kaskader och vattenfall vid bäckens utlopp i havet. Från Vääräkuru till Peurajokis mynning. Företaget är mycket svårt, oskickliga klättrare böra avstå. Vid Peurajokis mynning över 25 meter hög kaskad. Kring Koddapahta är den otillgängligaste och mest romantiskt vilda terrängen av alla inom Liinahamari endagsradie. Rutten kräver skicklighet över medelmåttan.

Liinahamari—Troinikanmukka—Kuivamukka—Koddapahta—Kuivamukka—Liinahamari = ca 10 km.

6 Vuononkylä, Trifona.

Från hotellet upp för ravinen mellan topparna 170 och 163. De två sjöarna och klippformationerna norrom 163 bilda ett sevärt fjällparti. Längs dalen uppe på fjället till Vuononkylä vid fjordstranden. Vägen till Trifona går uppe på sluttningen med härlig utsikt över fjorden. Från Trifona by längs landsvägen tillbaka till Liinahamari. En bestigning av Trifonavaara med betagande utsikt över Trifonajärvi mot Tyyristunturi är att rekommendera.

Liinahamari—Trifona—Liinahamari = ca 15 km.

Rutten är lätt och angenäm att vandra.

Alla dessa sex rutter kunna varieras på många sätt. En rask fotvandrare kan sålunda i stället för att från Nurmensätti återvända samma väg han kommit, söka sig tillbaka via Talvitienkuru och Kukshinjärvi. Patajärvivandraren kan ta hemvägen över fjällen till Hihnajärvi, och Trifonaturen kan istället för längs stranden även med fördel ske längs Purojärvitunturis kammars. Men allt detta faller blott inom endagsradien. Tänker man på de verkliga långfärderna mångdubblas möjligheterna. Liinahamarinejden är för fotvandrantusiasterna ett sannskyldigt paradiset med hart när obegränsade möjligheter. Här vill jag blott nämna några namn som jag varmt anbefaller i läsarens hågkomst: Pasaritunturi, Peuravuono, Tscheredekaise, Rasvatunturi, Kernovaaginkuru, Saarijärvi, Pasarijärvi, Sisjärvi, Sielukkakuru. Vart och ett av dessa namn är nyckeln till ett äventyr.

Förfrågningar torde adresseras till
Turistföreningen i Finland
Helsingfors, Alexandersgatan 7 a, tel. 26 752.